

[Poul Hartling.]

sker at yde vort bidrag til løsningen af de vigtige miljøspørgsmål og økonomiske spørgsmål, som vi skal beskæftige os med i denne samling. Lige så selvfølgelig som at en åbningstale slutter med en opfordring til samarbejde, lige så selvfølgelig er det jo, at det samarbejde skal foregå på rimelige og ligelige vilkår. Hvis regeringen i forvejen har aftalt et samarbejde med SF, som binder regeringens hænder, sådan at den ikke er i stand til at samarbejde om vore forslag eller gå ind på vore tanker, ja, så ender vi i det spinkle mandatflertal, som regeringen bygger på, og så bliver der ikke tale om et bredt samarbejde. Og hvad værre er, så bliver der heller ikke tale om holdbare løsninger, for det er klart, at forslag, der gennemføres med ét mandats flertal, vil løbe en stor fare for at blive ophævet igen, når flertallet efter et valg skifter. Lovgivning, der gennemføres med en bredere baggrund, hvor regeringen forstår den politiske kunst at etablere et bredere samarbejde, vil være varigere og derfor rigtigere for det danske samfund.

De allersidste ord i statsministerens åbningstale var, at samarbejdet skal baseres på erkendelse af fælles ansvar og på gensidig respekt for modstående opfattelser. Venstre vedkender sig det fælles ansvar. Det er lige så rigtigt, at der er modstående opfattelser. Et socialdemokrati med en ideologi, der sigter over imod socialistisk folkeparti, ønsker at udvide og styrke det offentlige virk-somhed og indflydelse. Venstre ønsker at begrænse den, venstre ønsker en liberal løsning, det vil sige mere rådighed for den enkelte, mere nærdemokrati, mere decentralisering. Om der ud af denne gensidige respekt for modstående opfattelser kan skabes et samarbejde, som kan give sig udtryk i konkret lovgivning, det skal samlingen vise. Det skal ikke mangle på god vilje fra venstres side.

Niels Helveg Petersen: Der vil senere i samlingen blive anledning til en udenrigs-po-

litisk debat, så jeg skal kun gøre ganske få bemærkninger om udenrigspolitikken.

Jeg beklager, at statsministeren ikke uddybede problemerne i det nordiske samarbejde noget mere. Danmark er det eneste nordiske land, der er medlem af fællesmarkedet, og netop derfor kan man ikke se bort fra, at der i de øvrige nordiske lande kan trives en vis skepsis over for Danmarks nordiske hensigter. Jeg mener ikke, den er berettiget; jeg er overbevist om, at det nordiske samarbejde kan videreudvikles og vil blive videreudviklet også under de nye vilkår, og mit parti lægger den største vægt på denne side af sagen. Men netop på grund af en vis skepsis andre steder kan jeg ikke lade være med at sige, at der påhviler Danmark en bevisbyrde i denne sag. Vi bør i praksis sætte ind for at vise de øvrige nordiske lande, at en udvikling i det nordiske samarbejde ikke strander på dansk modstand. Dette synspunkt burde være kommet stærkere frem, og åbningstalen havde været en passende anledning.

Vi er i det radikale venstre tilfreds med, at der er opstået en vis lysning i situationen omkring den islandske fiskeristrid. De britiske fregatter er sendt hjem, og man undgik en afbrydelse af de diplomatiske forbindelser. Der er nu indkaldt til forhandlinger i London mellem den islandske og den britiske regering, og det var sådan set det fremskridt, man særlig kunne ønske sig. Jeg går ud fra, at man fra den danske regerings side følger udviklingen meget nøje med henblik på at støtte alle bestræbelser for, at der kan opnås tilfredsstillende ordninger både for Island og for de andre fiskeriafhængige nationer i Nordatlanten.

Endelig vil jeg komme ind på et punkt, som jeg vil beklage at statsministeren overhovedet ikke omtalte. Efter radikal opfattelse bør Danmark overalt og i forhold til alle internationale konflikter, hvor problemerne opstår, markere sin principielle og ufravigelige tilslutning til menneskerettighederne. Der er adskillige træk i den internationale situation, der giver grund til en vis